

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1018/2020
10.09.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Лазић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Ивица Радоњић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиле која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 7223/18 од 09.09.2019. године, која је исправљена решењем Апелационог суда у Нишу Гж 7223/18 од 22.10.2019. године, у седници већа која је одржана дана 10.09.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 7223/18 од 09.09.2019. године, која је исправљена решењем Апелационог суда у Нишу Гж 7223/18 од 22.10.2019. године и предмет враћа истом суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Неготину П 361/18 од 13.09.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужени да тужилци на име дуга исплати износ од 15.000 евра у динарској противвредности обрачунатој по најповољнијем курсу банке на дан исплате, са домицилном каматом на тај износ у динарској противвредности обрачунатој на исти начин, почев од 01.12.2002. године па до коначне исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 319.200,00 динара у року од 15 дана под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 7223/18 од 09.09.2019. године, која је исправљена решењем Апелационог суда у Нишу Гж 7223/18 од 22.10.2019. године, ставом првим изреке укинута је пресуда Основног суда у Неготину П 361/18 од 13.09.2018. године и пресуђено тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужени да јој на име дуга исплати износ од 15.000 евра у динарској противвредности по најповољнијем банчином курсу обрачунатом на дан исплате, заједно са домицилном каматом на тај износ, у динарској противвредности обрачунатој на исти начин, почев од 01.12.2002. године па до коначне исплате, као неоснован (став 2.). Ставом трећим изреке обавезана је тужилца да туженом на име накнаде трошкова парничног

поступка исплати износ од 551.250,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против ове пресуде тужила је благовремено изјавила ревизију и допуну ревизије због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију и неблагоприятну допуну одговора на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 са изменама и допунама), Врховни касациони суд је нашао да ревизија је основана.

Према утврђеном чињеничном стању правни претходник тужиле, сада пок. ВВ, као зајмодавац и тужени као зајмопримац су дана 01.12.1993. године сачинили признаницу о зајму коју је потписао само тужени и којом је потврдио да је примио од ВВ износ од 30.000 ДЕМ на име позајмице са каматом од 10%. На признаници није уписан рок враћања зајма. ВВ је преминуо дана 31.01.2001. године, а наследили су га супруга ГГ, која је преминула у току трајања ове парнице и тужила-кћи АА. За живота пок. ВВ није сачињено било какво писмено којим је тужени позван да врати дуг и да му је остављен рок за испуњење. Ни тужила, ни мајка тужиле, нису опомињале, нити позивале туженог, да врати дуг пре подношења тужбе у овој парници, коју су поднеле дана 31.12.2004. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања другостепени суд је закључио да је потраживање тужиле за повраћај новца датог на име зајма застарело, обзиром да је у току поступка утврђено да приликом закључења уговора о зајму 01.12.1993. године није уговорен рок враћања зајма, а тужила, на којој је терет доказивања у смислу одредбе члана 231. став 2. ЗПП, није доказала да је рок враћања зајма децембар 1996. године, односно крај 2002. године, те како је тужба у овој парници поднета дана 31.12.2004. године, то је потраживање тужиле које је предмет спора застарело, у смислу одредбе чланова 557. и 361. став 1. ЗОО.

Међутим, због погрешне примене материјалног права, чињенично стање у овој парници је непотпуно утврђено.

Одредбом члана 557. ЗОО прописано је да се уговором о зајму обавезује зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари, исте врсте, истог квалитета. Одредбом члана 562. став 2. истог закона прописано је да, ако уговарачи нису одредили рок за враћање зајма, нити се он може одредити из околности зајма, зајмопримац је дужан да врати зајам по истеку примереног рока који не може бити краћи од 2 месеца рачунајући од зајмодајчевог тражења да му зајам врати.

Одредбом члана 361. став 1. ЗОО прописано је да застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није шта друго прописано, а одредбом члана 362. истог закона, да застарелост наступа када истекне последњи дан законом одређеног времена. Одредбом члана 371. ЗОО прописано је, да потраживања застаревају за 10 година, ако законом није одређен неки други рок застарелости.

Имајући у виду да приликом закључења уговора о зајму 01.12.1993. године није уговорен рок враћања зајма, другостепени суд је, одбијајући тужбени захтев после закључења расправе пред тим судом, рок застарелости из члана 371. ЗОО погрешно рачунао од дана закључења уговора о зајму.

Међутим, уговор о зајму је двострано обавезан, тако да зајмодавац преузима обавезу да преда ствар која је предмет зајма, а зајмопримац треба да врати зајам и камату уколико је уговорена. Обавезе уговарача се не испуњавају истовремено, већ по природи овог уговора, прво обавезу испуњава зајмодавац, тиме што зајмопримцу предаје ствар која је предмет уговора, а зајмопримац своју обавезу испуњава касније по истеку времена које је уговорено, када враћа исту количину ствари, исте врсте и квалитета, са каматом уколико је уговорена.

Због тога ће другостепени суд, примењујући одредбу члана члана 562. став 2. ЗОО у поновном поступку да утврди, сагласно правилу о терету доказивања из члана 231. став 1. ЗПП, рок враћања зајма, односно да ли се може одредити рок за враћање зајма из околности зајма и од ког рока почиње да тече застарелост потраживања тужиле за враћање зајма, која се не може рачунати од дана закључења уговора о зајму.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено, то је овај суд на основу одредбе члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић